

Ochutnajte Mestský ovocný sad

Od konca mája je otvorený pre verejnosť a ochutnať úrodu je povolené.

strana 4

Potkany vedia „vybabrať“ aj s deratizérmi

Majú na svedomí diery pod chodníkom na Wolkrovej, na Farského sa pre ich podzemné tunely prepadá prístupový chodník ku kaderníctvu.

strana 6

Česť jej pamiatke!

Vo štvrtok 1. júna vo veku nedožitých 43 rokov náhle zomrela Janka Hrehorová.

Janka v rokoch 2018 až 2022 pôsobila ako pravá ruka petržalského starostu Jána Hrčku a štyri roky predtým aj ako poslankyňa miestneho zastupiteľstva. Dlhé roky sa angažovala aj v neziskovom a dobrovoľníckom sektore v snahe pomáhať tým, ktorí to potrebujú najviac. „Jej odchodom zostáva obrovská diera nielen v petržalskom tíme, ale i v našich srdciach,“ napísali jej priatelia zo samosprávy. Vyjadrujeme úprimnú sústrasť všetkým, ktorí ju poznali.

Nedávno otvorený bezobalový obchodík nemá v blízkom hypermarkete konkurenciu. Aj preto má šancu byť úspešný.

Čo dokáže vrátiť život na terasy?

Terasa na Tupolevovej 1-7 je slnečná, v dobrej lokalite, v tesnej blízkosti skateparku, bowlingového centra a petržalskej plavárne. Aj ona má však problém, - podobne ako mnoho iných terás v Petržalke, - obsadiť viaceré dlhodobé neprenajateľé priestory. Toto je príbeh jednej terasy, ktorý možno načrtnú odpoveď na otázku, či sa na ne môže niekedy vrátiť život.

Na terase na Tupolevovej žije pár prevádzok už celé roky. Vypovedali sme ich majiteľov, ktorí zaspomínali aj na to, aké to tu bolo kedysi, čo a kedy položilo obchody na terasách, ako sa darí fungovať im, a tiež komu by sa v prázdnych petržalských priestoroch na terasách mohlo dať.

Ďakujem, že ste to tu otvorili

Podme skraja. Nováčikom medzi prevádzkami na terase je „Petržka bez odpadu“, bezobalový obchodík, kde nájdete potraviny na váhu aj čapovanú drogériu a kozmetiku. Deti si sem chodia pre sušené ovocie a niektoré z nich trefne konštatujú, že to je ako v Montessori, môžu si samé naberať.

Petržalčanka Dáša Jelínková, obchod otvorila v októbri minulého roka. Mama troch detí, ktorá dlhé roky pracovala pre medzinárodnú korporáciu, vraj pozerala na tento priestor z okna svojho bytu roky. „Chodila som bezobalovo nakupovať do mesta. Stále som čakala, že v mojom okolí niekto niečo podobné otvorí. Až som si napokon povedala, načo čakám, urobím to sama,“ spomína. Vybavovanie na Stavebnom bytovom družstve Bratislava I, ktoré priestory prenajíma, trvalo desať mesiacov. „Stále mi opakovali, aby som bola trpezlivá,“ hovorí a mňa napadne, že toto môže byť prvá vec, ktorá odrádza potenciálnych záujemcov o priestory.

Dáša Jelínková vymenila dvere, vymalovala a zriadila v obchode výdajné miesto Packety. Byť konkurenciou Pošty je evidentne dobrý spôsob, ako dať o sebe vedieť potenciálnym zákazníkom. „Ludia prídu pre zásielku, spoznajú obchod a často si na otestovanie aj niečo kúpia. A viacerí sa vracajú. Dokonca aj takí, ktorí doteraz tento spôsob nakupovania nepoznali. Nedávno mi dokonca jeden pán dôchodca priniesol kvety so slovami, ďakujem, že ste to tu otvorili.“ Do obchodu vchádza zákazník a Dáša Jelínková sa pýta: „Ideme čapovať?“

Čapuje sa aj o kúsok ďalej, v Caffé Paris. Upútajú nás poháre hokejbalového tímu, ktorý už neexistuje, biliardový stôl a veľké foto Eiffelovky na stene uprostred Petržalky. „Sme tu už 23 rokov,“ hovorí nám priateľský, hoci málovravný majiteľ. Dvojica sediaca pri bare je zhovorčivejšia. Tvrdí, že „tu je to o štangastoch“. Obaja priznávajú, že hoci sa už presťahovali inde, do Caffé Paris sa pravidelne vracajú.

Pokračovanie na strane 8 ➤

Slovo šéfredaktorky

Prečo sa im tak darí?

Na dvojstrane 6-7 sa v tomto čísle venujeme svetu, ktorý sa skrýva pod našimi trávnikmi. Deratizér Mariko Budinský nám vysvetlil, prečo je potkanov na sídliskách čoraz viac. Jeho otec sa deratizácii venuje 20 rokov, on osem. Kedysi mali od októbra do februára, pokiaľ ide o hľadavce, hluché obdobie. Teraz majú vďaka teplým zimám oveľa lepšie podmienky na prežitie aj rozmnožovanie.

Trebné je aj jeho ďalšie poznanie: „Kto krmí mačky, krmí potkany,“ hovorí a ľuďom to stále opakuje. Nepočúvajú. „Máme jednu bytovku, kde mali vyrobené budy pre mačky a rovno pod nimi štyri obrovské diery. Potkany chcú mať blízko k jedlu. V rodinných domoch je potkan často nasťahovaný pod psou búdou. Dokonca sme mali prípad, kedy pes nechával štvrt' misky jedla pre potkana. Jednoducho sa kamarátili,“ opísal nám svoju skúsenosť.

Ku komfortu potkanov napokon prispieva aj fakt, že zatvárajú kontajnery, nedávajú jedlo do čiernych kontajnerov a nerozhadzujú smeti, to nikdy nebudú dodržiavať všetci. Aj preto, - odkedy sú bio koše, - odporúča dať do kontajnerového stojiska pevne osadený box s navnadou.

Evidujete diery v zemi pred vašim domom? Začnite ich riešiť skôr, ako vám z kontajnera začnú vyskakovať hľadavce.

Ingrid Jarunková

Malo to vôbec zmysel?

Predpokladalo sa, že verejná prezentácia finálnej verzie štúdie Centrálnej rozvojovej osi Petržalky bude búrlivá, a tak aj bolo.

„Bohužiaľ úroveň niektorých jedincov v sále je katastrofálna. Súcitím s prezentujúcimi,“ skonštatoval kosi v aplikácii Slido, kde mali diskutujúci písať svoje otázky. Bola to snaha o kultivovanejšiu diskusiu, bohužiaľ, nevyšla. Zopár jednotlivcov v sále potrebovalo naživo vykričať svoju frustráciu z výstavby v blízkosti budúcej elektríkovej trate, zo straty zelene (udržiavaná zeleň vo veľkosti trojnásobku Sadu Janka Kráľa sa niekomu javí nedostatočnou, pozn. red.) a z obavy, kde budú parkovať. Takže diskusia nielenže väčšinou nebola konštruktívna, jej doslova chýbala úroveň. Raz sa tuším medzi sebou pohádali aj ľudia v publiku...

Profesor Bohumil Kováč, vedúci tímu autorov štúdie Centrálnej rozvojovej osi, mal snahu vysvetliť, prečo bola štúdia pre nedostavané územie potrebná a prečo v území treba stavať. Prečo nie je dobré, keď sa mesto rozrastá do priestoru a my prichádzame o poľnohospodársku pôdu. Prečo nie je možné, aby bola celá

URBANISTICKÁ ŠTÚDIA
NEBÁNE CENTRÁLNEJ ROZVOJOVÉJ OSI
PETRŽALKA

Detailne sme sa štúdiu centrálnej rozvojovej osi venovali v čísle 4. Text nájdete aj na webe banoviny.sk.

plocha 165 hektárov zelená. Prečo tu nemôžeme mať Central Park ako v New Yorku. „Údržba jedného hektára tam stojí 50-tisíc dolárov ročne. New York je bohaté mesto a musí si požičať na údržbu parku peniaze zo súkromných zdrojov, lebo na to nemá,“ argumentoval, žeby sme taký park ani my nedokázali udržiavať. „Na to máme parkovaciu politiku, aby to zaplatila,“ zaznel argu-

ment z publika. „Náletová zeleň je naša.“

Keď ste toto počuli, museli ste si položiť otázku, či má celá verejná prezentácia vôbec zmysel. Apriori oportunisticky naladeným ľuďom nevysvetlí nič ani najväčší odborník a zbytku publika je pri sledovaní takej diskusie len trápne.

Postoje mesta obhajoval najmä hlavný architekt Juraj Šujan a robil to najlepšie, ako bolo v tej chvíli možné. Bol priamy, otvorený, nemal žiadne alibistické, ľúbivé ani nejasné vyjadrenia či sľuby.

„Koho záujmy hájite, developerov či občanov Petržalky? A koho viac?“ bola jedna z otázok zo Slido, ktorá zožala potlesk. „My hájime záujem mesta,“ reagoval priamo Šujan, čo, samozrejme, vyvolalo nevôľu a hluk z publika.

Nebál sa publiku povedať, že na výhľad z okna nemá nikto ústavný nárok. Odjakživa je známe, že sa v tomto území bude stavať. Na margo pripomienok, ktoré vraj neboli spracované, skonštatoval, že neznamena, že keď je niekto proti (niečomu), automaticky mu musí a bude vyhovené. „Ak s tým nesúhlasíte, naďalej sledujte vývoj ako bude pokračovať regulácia

územia, v územnom pláne mesta, hlavne v príslušnej zónálke a vyjadrite svoj názor,“ povedal pokojne viackrát.

„Urobíte niečo, čo našim vnukom zničí život“

Opäť zopakujme, že urbanistická štúdia nepovoľuje výstavbu, ale „len“ navrhuje zmeny územného plánu mesta a predstavuje podklad pre podrobnejšie územné plány zón. K tým sa bude môcť verejnosť opäť vyjadriť. Takže stavať sa v území nezačne skôr ako o niekoľko rokov.

Áno, po mnohých skúsenostiach z minulosti máme v Petržalke obavy z každej novej výstavby. Ale názor, ktorý v diskusii zaznel – „urobíte niečo, čo našim vnukom zničí život“ – je prehnany.

Jedna z diskutujúcich sa v už pokojnejšom závere diskusie pýtala, prečo neexistujú vizualizácie. V podstate otázkou vystihla, v čom môže byť jedna z príčin obáv z výstavby. Mnohí z nás si nevieme predstaviť, ako sa zmení priestor okolo elektríkovej trate alebo v blízkosti našich domov. Výkres štúdie je na to príliš odborný.

„My neprojektujeme, my regulujeme,“ reagoval Bohumil Kováč a snažil sa vysvetliť, že keď je vo výkrese dom s ôsmimi podlažiami, tak ide o neprekročiteľnú výšku, ale aká napokon bude, je v tejto fáze predčasné vizualizovať. „To má zmysel v prípade konkrétneho projektu mesta alebo developerov,“ doplnil ho Juraj Šujan.

Netuším, koľko ľudí dostalo uspokojivú odpoveď na svoju otázku. Po skončení prezentácie som však ja osobne odchádzala s pocitom, že bola zbytočná. Pripomienkovanie trvalo roky. Mohli by sme konečne uveriť, že mesto a urbanisti, čo sa téme profesionálne venujú, vytvorili najlepší možný kompromis. To, samozrejme, nevylučuje, že je dobré ďalej sledovať, čo sa chystá vo vašom okolí. (in)

Výkres: Magistrát

YIT

Ako môže niečo tak malé zaberat' toľko miesta?

Zišla by sa nám izba navyše.

Bývajte bezstarostne a ekologicky

yit.sk

NOVÁ VETERINÁRNA KLINIKA

SLNEČNICE
VETERINÁRNA KLINIKA

Zuzany Chalupovej 7A

MVDr. Marián Reichwalder
MVDr. Vladimír Ziman

GRAFIKY
A LOKÁLNY DIZAJN
POTEŠTE
SVOJICH BLÍZKÝCH
JEDINEČNÝM
DARČEKOM

VIAC UMENIA NÁJDETE NA:
ARTATTACKSHOP.SK

Ako si pomôcť proti komárom?

Daždivý apríl a máj a vzápätí teplé počasie praje komárom. Župa už minula postreky, musela vyhlásiť tender na novú firmu, Bratislava rozdáva BTI tablety pre záhradkárov.

Hoci hlavné mesto zasahovalo od marca na dvesto liahniskách a vykonalo viac ako 3000 monitoringov, nie je možné ošetriť každú stojacu vodu, takže môže len obmedzovať liahnutie komárov. V záplavových územiach pri Bratislave sa navyše nachádzajú aj plochy s najvyšším stupňom ochrany, kde zákon nedovoľuje ani zásah BTI. A odtiaľ sa komáre dostávajú aj do hlavného mesta. Ako si pomôcť?

Záhradkári si môžu BTI tablety proti larvám komárov vyzdvihnúť na magistráte na Službách občanom každý deň v týždni od 8.30h. Sú určené pre záhradné jazierka, väčšie nádržky alebo sudy s vodou, v ktorých sa

objavia larvy komárov. „Jedna tableta vystačí na 50 litrov vody a do 24 hodín zničí až 100 % lariev komárov v liahnisku. Larvicíd BTI je pritom selektívny - efektívne ničí larvy komárov, no pre ostatné živočíchy a rastliny je neškodný,“ informuje magistrát. „Aplikácia BTI má určité v boji proti kalamitnému stavu svojej opodstatnenie. Po zistení prítomnosti lariev však máme pomerne obmedzený čas na aplikáciu BTI (4-5 dní), potom sa už z lariev liahnu komáre,“ vysvetľuje František Kliment z firmy K-TRIDE, ktorý sa likvidácii všetkých druhov škodcov venuje už 23 rokov. Aj ich firma profesionálne aplikuje BTI, napríklad do jazierok. Okrem toho však

využívajú aj postrek, ktorý eliminuje už vyliahnuté komáre. „ULV fog postrek sa rozplynie doslova po celej zasiahnutej ploche a zničí dospelých jedincov. Na takto ošetrenú plochu komáre ani nemajú záujem dolietavať,“ vysvetľuje. „Plná účinnosť je do ďalšieho dažďa. Potom sa znižuje a postrek treba opakovať podľa množstva komárov.“ Využívajú to napríklad rôzne exteriérové podujatia alebo aj jednotlivci pre svoje záhradné party. Je sezóna na terás, grilovačiek, ľudia nechcú prísť o komfort pri čase trávenom vonku.

Bratislavský samosprávny kraj minul už začiatkom mája postreky proti komárom a na nové musí postihnúť Záhorie čakať. „Nerozumiem, prečo vidí BSK taký problém v chemickom postreku. Ide o sezónne ošetrovanie v prípade kalamitného stavu. Keď už sú komáre totiž vyliahnuté a premnožené, žiadne BTI ich už nezlikviduje,“ vysvetľuje František Kliment. „V dnešnej dobe popri množstve chemikálií, ktoré prijímame v strave, z vody, pôdy, čistiaciach prostriedkoch či nekvalitného oblečenia z bežných obchodných reťazcov, sú jeden - dva postreky proti komárom takmer zanedbateľné.“

(in) foto: shutterstock

Príďte ochutnať Mestský ovocný sad

„Dozreté plody smelo ochutnávajte, ale nechajte aj ostatným,“ hovorí informačná tabuľa pri vstupe do Mestského ovocného sadu, ktorý koncom mája mesto oficiálne otvorilo pre verejnosť.

Poprechádzať sa medzi starodávnymi odrodami stromov môžete od apríla do septembra od 8h do 21h, od októbra do marca od 10h do 19h. Areál je rozdelený na 5 zón, napríklad v zóne A nájdete odrody čerešne a višne, v B jarabiny a oskoruše. Prví návštevníci konštatujú, že by privítali, keby mal každý strom svoju informačnú tabuľku, keďže sad je, „čo strom, to odroda“. Kašánka, brekyňa, tatarka... mnohé názvy jedinečných starých odrôd ani nepoznáme. „Vysadených je tu až 91 starých a krajových odrôd ovocných stromov a 39 odrôd ovocných krov,“ informuje mesto s tým, že ide o vzácne druhy, ktoré sa u nás nachádzajú už len minimálne. Spoločnosť Ovocný strom, ktorá sad vytvorila a o stromy v Petržalke sa stará, ho nazva-

la genofondový sad. „Z niektorých budú o 15 rokov mohutné košaté stromy s 200-kilogramovou úrodou,“ povedal nám Ľudovít Vašš. Už dva roky po výsadbe mali viaceré plody, tento rok to nebude inak. Zatiaľ sú mladé a citlivé, takže keď neodoláte ochutnať nejaký plod, buďte šetrní ku komárom, nedolámte ich.

(pn)

foto: Marian Dekan

Petržalský domov pre 100-tisíc včiel

Včely sú súčasťou Digital Parku II od začiatku mája tohto roka. Aktuálne sa nachádzajú v dvoch drevených úloch na jednej zo zelených južných terás biznis centra. Ide o prvé úle v tejto lokalite.

Do Petržalky ich priniesli lekáre Dr. Max, ktoré tu majú svoje sídlo. Stará sa o ne známy odborník na chov včiel Dušan Dedinský.

Projekt je príspevkom k udržaniu biodiverzity, v ktorej hrajú včely hlavnú úlohu. Výskyt týchto významných opeľovačov na

celom svete však za posledné roky výrazne poklesol. Mestá aj preto začali podporovať včely osádzaním úľov. Mestské prostredie má na rozdiel od vidieka viac kvitnúcich rastlín, ktoré sa pestujú v parkoch, na strechách či balkónoch. Pre včely nie je prekážkou ani znečistenie ovzdušia a vyhovuje im me-

nej veterné počasie v mesiacoch.

„Med, ktorý vyprodukojú včely v Digital Parku II, rozdáme našim zamestnancom. V budúcnosti by sme chceli vzdelávať o živote včiel postupne nielen našim zamestnancom, ale aj lokálnu komunitu a prispieť tak k informovanosti o dô-

ležitosti včiel pre náš život a prírodu,“ vyjadril sa Andrej Križan, komerčný riaditeľ Dr. Max Slovensko.

(pn)

foto: Dr. Max

ESTD. 2002
Pizza Carla
PUB

Otvorili sme pre Vás novú pobočku

Pizza Carla Pub Ovsište

Najkvalitnejšia pizza v Bratislave

Burgre, steaky, lokálne špeciality

Čapované pivá Srijany

Živé prenosy

(Premier League, La liga, Liga majstrov ...)

Otvorené
Utorok - Nedel'a 11:00 - 23:00

Kde nás nájdete
Ovsištské námestie 1, Petržalka

pizzacarla.sk

...viac ako len pizza

Kliment K-TRIDE

Potrebuje sa zbaviť hľadavcov, nepríjemného hmyzu, alebo bojovať proti vírusom? Ponúkame vám komplexné služby v oblasti deratizácie, dezinfekcie a dezinfekcie v bytových domoch, kanceláriách či výrobných halách.

Náš tím špecialistov si poradí s každou situáciou.

AKTUÁLNE: SEZÓNNE POSTREKY PROTI KLIEŠTOM A KOMÁROM

K dispozícii PO-NE 07:00 - 22:00.

V mimoriadnych situáciách vykonávame zásahy po dohode aj v nočných hodinách.

☎ **mob.: +421905439854**
 @ **e-mail: frantisekkliment@gmail.com**
 🌐 **web: www.k-tride.sk**

TRIV

BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVIRE

SŤAHOVANIE.sk

NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

☎ **0905 616 329**
02/ 6542 2387

Diery pod chodníkom na Wolkrovej majú na svedomí potkany.

Na Farského sa pre ich podzemné tunely prepadá prístupový chodník ku kaderníctvu. Vraj na jedného potkana, ktorého zbadáte cez deň, pripadá ďalších 50 pod zemou. Neriešime ich, ak vyliezajú len v noci. Spamätáme sa až vtedy, keď otvoríme kontajner a vyskočí z neho hlodavec. Lenže to už je neskoro.

Všímajte si diery v zemi pred vašim domom a riešte ich hneď v zárodku.

Potkany dokážu „vybabrať“ aj s deratizérmi

Marko Budinský počas zásahu.

Oslovila nás pani Hana z Farského. Pred vchod prišla s jeden a polmetrovou palicou, ktorú bez problémov strčí do viacerých dier v zemi. Ťažko si predstaviť, aký labyrint chodieb sa skrýva pod predzáhradkou. „Tu bola jama po kolená. Nikto sa tu neodvážil stáť. Báli sme sa, že sa prepadne,“ ukazuje mi priestor pri prístupovom chodníku ku kaderníctvu. Ten sa tiež prepadol. „Výbrali sme dlaždice, doplnili zeminu a nanovo ich osadili. Upchávanie dier, hoci aj kameňmi je však úplne zbytočné,“ konštatuje.

„My napríklad máme na rozdiel od iných domov v Petržalke málo dier okolo kontajnerov,“ hovorí pani Hana, ktorá je presvedčená, že potkanom sa u nich pred domom páči aj preto, že sa tu na malom priestore stretáva viacero kanalizačných prípojok. A hlodavce pri hľadaní potravy využívajú potrubia ako komunikácie. Niektoré sú poškodené a tým, že do toaliet splachujeme zvyšky jedla, nemajú o potravu núdzu. „Tento rok sa chystáme rekonštruovať dom, všetko bude pootvárané, potkany stavebná činnosť vyrušuje, tak dúfam, že sa neprestávajú do našich pivníc,“ hovorí a dodáva, že obyvatelia diery v zemi považujú skôr za estetický problém, potkany sú totiž pre nich málo viditeľné. Na navrhovanie riešenia vyše majú pocit, že o riešenie sa má deratizáciou postarať samospráva a o poškodené potrubia Bratislavská vodárenská spoločnosť. Lenže to je omyl. „Kanalizačné prípojky sú majetkom koncových užívateľov a starostlivosť o ne je v ich zodpovednosti,“ informoval nás Peter Podstupka, riaditeľ komunikácie BVS. „Ak sa myšovití hlodavce nachádzajú v rámci spoločných častí a zariadení bytového domu, ku ktorým patria aj vodovodné, teplotné, kanalizačné prípojky, prípadne záhrady/predzáhradky, deratizáciu je povinná zabezpečiť príslušná správcovská spoločnosť, ktorá vlastní identifikáciu kanalizácií a príslušenstva k bytovému domu,“ informovalo nás oddelenie životného prostredia a územného rozvoja Petržalky prostredníctvom Dávida Pavlíka. Takže, len ak sa hniezda hlodavcov nachádzajú na nespavených verejných priestranstvách v správe mestskej časti, deratizáciu zabezpečuje samospráva...

Čo teda môžu spraviť vlastníci bytov? „Prevenícia a represia“ V máji Petržalka vykonala pravidelnú preventívnu deratizáciu v rámci verejných priestranstiev a objektov, ktoré vlastní. Viaceré verejné priestranstvá, ku ktorým sa nikto nehlási alebo o svojom vlastníctve ani nevedia, však zostávajú neošetrené. Napríklad kontajnerové stojiská patria k príslušenstvu bytového domu. „Deratizáciu by mala zabezpečiť správcovská spoločnosť, ktorá spravuje bytový dom, ku ktorému stojisko prináleží.“ Ak sa tak nestane, vznikajú ohniská, kde už je nevyhnutná represívna deratizácia. Tá preventívna je už totiž na nekrátka. „Kým pri preventívnej deratizácii sa boxy s jedom ukladajú jednorazovo, pri represívnej chodíme sedem až desať dní, a to denne, situáciu monitorovať. Na základe množstva zjedenej potravy vieme odhadnúť, koľko jedincov je v ohnisku,“ hovorí Marko Budinský z firmy iDeratizácia. Endoskopickými kamerami zistia, ako hlboko sú nory, nastaví fotopasci, aby si boli istí, že nerobia sekundárne otravy. „Monitorin-

gy sa nemôžu prerušiť ani na 48 hodín, pretože keby sme v jeden deň podali účinnú látku a bolo by jej málo, keďže je v ohnisku viac populácie, než si myslíme, hlodavce by si na ňu vytvorili imunitu.“

Prevenícia a represia

Hovorím mu o probléme na Farského. Vysvetľuje, že aby potkany prežili, potrebujú jedlo a vodu. Do kontajnerov si chodia len pre potravu a zasypávajú im tunely je absolútne nefunkčné. Za noc si ich vraj obnovia. Pomôže obyvateľom represívna deratizácia? „Pokiaľ sa urobí poctivo,“ reaguje. „Ak aktuálna populácia začne náhle hynúť, zanechajú na mieste na istú dobu feromóny, ktoré hovoria: Toto prostredie nie je bezpečné. Len následne treba situáciu sledovať. Vždy po ukončení represívnej deratizácie zahrabeme všetky tunely tak, aby bolo vzápätí evidentné, či sa tam nestávajú nové jedince. Máme dohodu so správcom, ktorý, keď uvidí novú diery, hneď nás má volať, pretože je menej nákladné zbaviť sa čerstvo nastáhovanej rodiny ako celého spoločenstva.“

Samica potkana vrhne päťkrát do roka, bežne máva v priemere 8-10 mláďat, ktoré sú od prvého roka života schopné rozmnožovať sa ďal-

lej. „Potkany sa teda množia veľmi rýchlo a pokiaľ ich necháme, problém len eskaluje.“

Na Farského sa chystajú rekonštruovať. Je obava, že sa potkany zvonka dostanú do domu opodstatnená? „Potkany vychádzajú, keď veľa prší a vytápa kanalizácie. Keď je veľké sucho zas migrujú za vodou. A pri otrasoch zo stavebnej činnosti sa cítia ohrození a migrujú tiež,“ hovorí Marko Budinský a spomína, že keď búrali Istropolis, upozorňoval neďaleké domy, ktoré majú v správe, že majú sledovať možnú prítomnosť potkanov. Tie si totiž hľadali nové domov a nikdy nemigrujú ďaleko. Pri rekonštrukcii domu, keď sú vchodové dvere nezabezpečené, je vhodným miestom pivnica. Preto logika hovorí, že obyvatelia by mali najskôr urobiť represívnu deratizáciu až potom začať rekonštruovať dom.

„Ani keby ste len tak nahádzali do dier náš produkt, nepomôže to,“ konštatuje Marko Budinský. Tvrdí, že treba poznať spôsob života potkanov, aby človek vedel, ako na nich. Potkany totiž dokážu „vybabrať“ aj s deratizérmi. „Na jednom družstve samica zistila, z čoho jej hynú mláďa,“ spomína. „Vrecúška, ktoré dávame do misiek, nám normálne povyberala a uložila okolo misky do kruhu. Dala nám najavo, že ich videla, ale nezje.“

Zbaviť sa ich celkom je nemožné

Marko Budinský tvrdí, že v posledných rokoch ich firmu oslovujú Petržalčania častejšie. Represívna deratizácia nestojí tisíce a keď už potkany vidajú, pochopia, že majú problém.

Hovorím mu, že istý obyvateľ mi spomínal, že zo zúfalstva rozdrvil nefunkčné žiarivky a nasypal ich do dier. „To môže byť funkčné, ale až po represívnej deratizácii,“ konštatuje deratizér. „Keď príde

nová rodinka a začne tunelovať, poreže sa.“

Niektorí obyvatelia veria, že problém dokážu vyriešiť svojopomocne, voľnopredajnými produktmi. „Keď si pozriete zloženie, zistíte, že účinná látka je sotva 0,02 percenta. Veľký 400-gramový hlodavec, čo je bežný dospelý potkan, potrebuje za deň prijať určité množstvo tejto látky, aby naňho dostatočne zapôsobila. Lenže on viac ako jednu päťtinu svojej váhy za deň nezje. Takže, keď si to prerátate, zistíte, že mu len tvoríte imunitu.“ Keď je problém pred domami, tieto prostriedky už nezaberú.

„Nikdy sa síce nepodarí zničiť všetkých, avšak akonáhle sa toto udeje v jednej rodine, odchádzajú zostávajúce kusy preč. A od toho je tu práve preventívna deratizácia. Ak však prostredie, kam príde, nie je ošetrované, založí ďalšiu rodinu.“ (in)

foto: archív M. B.

rodiny by sa už jedla ani nedotkol,“ vysvetľuje. „Prvé, čo urobí ochutnávač, keď mu začne byť zle, odíde od rodiny, aby ju nenakazil.“ Pokiaľ má dostatočne vzdialený tunel, zostane pod zemou, ak nie, vyjde hore. „Nikdy však nevidíte päť mŕtvych vedľa seba. Vždy len jedného. Aj keď im začne byť zle viacerým naraz, každý ide inde.“ Prvoradé je zachrániť rodinu. Aj preto je ich populácia taká veľká.

„Keď ochutnávač vydrží, lebo to sú tie slabšie kusy, a uhynie až po dvoch dňoch, vieme, že populácia je najedená,“ pokračuje deratizátor. „Nikdy sa síce nepodarí zničiť všetkých, avšak akonáhle sa toto udeje v jednej rodine, odchádzajú zostávajúce kusy preč. A od toho je tu práve preventívna deratizácia. Ak však prostredie, kam príde, nie je ošetrované, založí ďalšiu rodinu.“ (in)

Samospráva pomôže, ak...

Čo radí samospráva obyvateľom, ktorým sa pre diery od potkanov už prepadáva chodník?

„Oddelenie životného prostredia územného rozvoja a dopravy, ktoré gesčne zabezpečuje výkon celoplošnej a mimoriadnej deratizácie neposudzuje technický stav peších komunikácií. Za týmto účelom môžu obyvatelia kontaktovať referát inštitucionálnych činností, ktorý stav komunikácie posúdi, nakoľko nie vždy dochádza k prepadu pôdy v dôsledku sídlenia zelene narušených existujúcimi chodbami hniezd a dôjde k menšiemu prepadu pôdy, žiadame o súčinnosť odd. správy verejných priestranstiev, ktoré po umiestnení náv-

nad deratizačným technikom jamy zakope navážkou zeminou,“ informovalo nás oddelenie životného prostredia a územného rozvoja prostredníctvom Dávida Pavlíka.

Treba však zopakovať, že mestská časť zabezpečuje deratizáciu prostredníctvom oprávnenej osoby, len ak sa hniezda hlodavcov nachádzajú na nespavených verejných priestranstvách v jej správe. Týka sa to aj predzáhradiek.

▲ Pohľad, ktorý sa deratizérmi naskytne vďaka fotopasci.

UŽÍVAJTE SI SVOJ DOMOV BEZ ŠKODCOV.

www.ideratizacia.sk

0904 772 072

ideratizácia

► Pokračovanie zo strany 1

„Keď som sa sem kedysi sťahoval, bola terasa plná, bolo tu hračkárstvo, večierka, zelovoc, aj predajňa najrozmanitých šiat, tuším. Všetky priestory boli obsadené. Potom otvorili neďaleký hypermarket a bol koniec,“ zhrnie pán históriu do dvoch viet. Sťažuje sa na stav terasy. Jeho

známy na vozíku sa vraj dostane k bráne len po jednej rampe, aj tú zrekonštruovalo blízke bowlingové centrum. „Kedysi to tu bolo živšie, ale dnes je piatok, je pekne, uvidíte, koľko tu bude večer sedieť ľudí. Lepšie na terase, ako doma,“ dodáva. Ľudia sa chcú stretávať a podniky ako táto kaviareň a na opačnom

▲ Ľudia sa chcú stretávať a Caffé Paris je jedna z možností, kde to ide. Aj preto sa podobným podnikom na terasách darí.

▲ „Ľudia majú záujem nakupovať bezobalovo, ale zároveň chcú, aby to bolo pohodlné,“ hovorí Dáša Jelínková. „K nám si treba priniesť vlastné nádoby, aj nákup trvá dlhšie, ale zvykajú si.“

konci terasy reštaurácia Flip sú zjavne jedna z možností, kde to ide. Aj preto sa im na terasách darí.

V reštaurácii spomína známa barmanky na niekdajšiu predajňu potravín. „Bola dobrá, lenže napokon si tam miestni chodili ráno nakupovať už len rožky, takže neprežili,“ hovorí a ukazuje na ďalšiu známu, ktorá hľadá priestor pre svoj salón. „Vyhovuje mi táto lokalita. Problém priestorov na Tupolevovej však je, že sú veľké. Jeden má 186 m², druhý je o niečo menší. Mne by stačilo 30, maximálne 60 m²,“ vysvetľuje a spomenie aj nájomné, 12-ti-

siť ročne za väčší priestor alebo 10-tisíc za menší, by nedokázala zaplatiť.

Kaderníctva a kozmetické salóny sú ďalšími prevádzkami, ktorým sa na terase darí. Majú totiž svoju klientelu, ktorá za nimi cieľene príde. Nie sú tak odkázané na náhodných okoloidúcich.

Nájomné kontra stav

Podobne je na tom Pavol Žák, ktorý má pod terasou na Tupolevovej už od roku 1992 veľkoobchod s textilom na potlač a reklamu. Jeho

klientmi sú najmä reklamné spoločnosti či tie, čo potrebujú pracovné odevy a berú väčšie množstvá tovaru. Vraví však, že susedov, ktorých pozná roky, neodmietne, ani keď prídu pre jedno tričko.

Poloha je vraj preňho ideálna. Cez deň, keď pracuje, je Petržalka prázdna, dodávka, ktorá príde pre tovar, ho tu bez problémov naloží. A keď sa Petržalčania vracajú z práce, on už končí. Len terasa je podľa neho v biednom stave. „Družstvo do jej opravy neinvestovalo nič, ja sám som pred

▲ Rušnejšia terasa pre obchod Pavla Žáka nie je rozhodujúca, ale tiež by ju privítal.

dvoma rokmi vyasfaltoval jej časť, pretože mi do prevádzky zatekalo. Lenže zateká aj ďalej. Stále tu niečo opravujem,“ hovorí a spomína na to, že poznal všetkých obchodníkov, ktorí sa na terase vystriedali. Konštatuje, že ich bolo dosť. „Do roku 2005 to na terase vyzeralo inak. Všetky priestory boli obsadené, potom však prišla doba hypermarketov,“ hovorí a ľúto mu je najmä malých potravín. Bohužiaľ, zjavne na tom nie sme finančne tak dobre, aby sme si mohli dovoliť ten komfort, podporovať lokálny, hoci drahší, obchodník pod svojím domom. Možno keby bola v dome silnejšia komunita... Tá sa však v domoch, kde prevažujú nájomníci, vytvára ťažko.

Pavol Žák sa domnieva, že príčinou neprenajatých priestorov je aj vysoké nájomné.

Nájomné bolo aj dôvodom, pre ktorý veľké priestory opustila cukráreňská výrobná Primissimo. „Keď začala pandémia, snažili sme sa presvedčiť družstvo, aby nám zľavilo z nájmu. My sme síce mohli fungovať, ale naši odberatelia boli zatvorení. Družstvo nereflektovalo, my sme museli minimalizovať náklady, a tak sme sa presťahovali do Prievozu, kde sme mali malú výrobnú,“ vysvetlil nám. Dodali, že aj im to bolo ľúto. Petržalka im vyhovovala, priestor prebrobili, mali svoje plány. „Chceli sme otvoriť aj terasu, kam

Priestory ponúka aj samospráva

Voľných nebytových priestorov v správe mestskej časti je aktuálne osem, nájdete ich na webe www.petrzalka.sk/oblasti/sprava-majetku/. Súčasťou terás sú štyri – na Topoľčianskej 12, Beňadickej 13, Rovniankovej 16 a Gesayovej 43.

„Vo všeobecnosti platí, že ľudia chcú do prenajímaných priestorov investovať čo najmenej a ak investovať nejaké peniaze chcú, musí sa im to vo finále oplatiť, preto rozhodujúcimi faktormi sú technický stav, dobrá dostupnosť a celková atraktivita. Takisto

zaväzujú to, či je daný priestor samostatným objektom, alebo je súčasťou bytového domu, takže šťastie ide aj o komfort. Napríklad niekto, kto si chce otvoriť koktailový bar, radšej uprednostní samostatne stojaci objekt, nie priestor v paneláku, kde mu

môžu hroziť neustále sťažnosti obyvateľov na hluk,“ informovala nás hovorkyňa Petržalky Mária Halašková.

Dodáva, že mnohých odradí slabá ponuka, nepomer cena-kvalita. „Možnou brzdou pri prenájmoch niektorých priestorov je aj ich slabá osvetla, čo sa budeme snažiť v najbližších mesiacoch zmeniť.“

Pocitili pandémiu

Bytové družstvo Petržalka má vo vlastníctve vyše 200 nebytových priestorov. Na svojom webe pravidelne aktualizuje ponuku voľných, aktuálne ich je 21.

„Dopyt po priestoroch je v čase premenlivý aj čo do veľkosti aj čo do lokality. Tak ako v prípade bytov sú niektoré lokality Petržalky preferovanejšie,“ konštatuje Miroslava Rybárová, vedúca Úseku vnútornej správy Bytového družstva Petržalka. „Samozrejme, že aj družstva sa pokiaľ ide o prenájom nebytových priestorov negatívne dotkli zásadné udalosti ostatných rokov ako celosvetová pandémia COVID -19, ktorá spôsobila zatvorenie niektorých druhov prevádzok, ale aj aktuálne zvyšovanie cien energií.“

by človek mohol prísť na kávu a koláčik...“

Bohužiaľ, prenajímateľ sa nerozhodol správne a odvtedy, a je to už tri roky, má priestory prázdne.

„Veľký záujem o tieto priestory nie je. Nemyslíme si však, že je to kvôli výške nájomného. Ľudia aj prídu na obhliadku, ale keď vidia veľkosť, odchádzajú. Hľadajú väčšie priestor do 60m². Na Tupolevovej sú dve podlažia, nedá sa to ani oddeliť,“ informovali nás na sekretariáte Stavebného bytového družstva Bratislava I. Skonštatovali, že podobný problém sa im črtá na Pečnianskej po odchode Pošty. „Zrejme budeme musieť využiť služby realitnej kancelárie...“

Načo nové priestory?

V nedávnej diskusii k budúcej výstavbe v okolí električkovej trate sa ktosi pýtal, načo nám sú v Petržalke ďalšie priestory na občiansku vybavenosť, keď terasy zivajú prázdnotou.

Medzi obchodmi na terasách a v partoch domov je však rozdiel. Stačí sa pozrieť na neďalekú Fedinovu. Okolo jej obchodov prechádzajú aj ľudia, ktorí v dome nebyvajú. Takže, aké prevádzky dnes dokážu na terasách prežiť? Také, čo nemajú lacnejšiu alternatívu v neďalekom hypermarkete. Bistrá, kaviarne, reštaurácie, alebo prevádzky so špecifickým sortimentom, ktoré vedome

vyhľadávajú aj ľudia, ktorí tu nebyvajú. Služby, ktorých je čoraz väčší nedostatok. Internetové obchody, sklady, výrobné, ktoré produkty rozvážajú po objednávke. A raz,

keď v týchto domoch dokážu susedia vytvoriť komunitu, sa možno vrátia aj klasické malé potraviny.

(in)

foto: Martin Kleibl

Článok vznikol v spolupráci so stránkou www.kdemaju.sk, ktorá mapuje vyše tisíc prevádzok a služieb v Petržalke.

kde.maju.sk
Petržalka

Galantéria v Petržalke
Svetové kľbka

V našich nových priestoroch
Námestie hraničiarov 6/B
Bratislava - Petržalka

nájdete:
priadze, pomôcky na ručné práce, zipsy,
gombíky, nite, stuh, gummy, atď...

Námestie hraničiarov 6/B, Bratislava - Petržalka
www.svetoveklbka.sk

CITROËN PAUŠÁL
JAZDITE IHNEĎ ZA 219 €*

CITROËN

CITROËN C3

BEZ AKONTÁCIE
VRÁTANE SERVISU
VRÁTANE POISTENIA

CITROËN a Citroën TOYOTA. Obchodná sieť je dostupná v rámci siete obchodov Citroën Bratislava B1 5805. *Všetky ceny sú vrátane DPH. Cena je za vozidlo s výbavou. Na spracovanie a doručenie. Cena vč. DPH. 5,5, 6, 100 km/h. 120 - 124 g/km. Viac na www.citroen.sk

MOTOR PARTNER, Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava-Petržalka

▲ Reštaurácia Flip je na terase už dlhé roky. Jej originálny interiér v kontexte neveľmi živej terasy upúta dvojnásobne.

Podľa predbežného harmonogramu spúšťania zón regulovaného parkovania, by sa PAAS v Petržalke mal tento rok rozšíriť len o Dvory 5, 6 a Šustekovu, v rokoch 2024/2025 by mali prísť na rad Háje 2, 3, Dvory I, II, III, Háje I, Stará Petržalka a Tyršovo nábrežie.

Za parkovanie v PAAS zaplatíte od januára 2024 aj cez SMS, bude to však drahšie

Vyplyva to z nového VZN o dočasnom parkovaní motorových vozidiel, ktoré schválilo mestské zastupiteľstvo. Dôvodová správa upozorňuje, že ide o nezáväzný plán, pretože je závislý od viacerých faktorov, napríklad pripravenosti projektov, stanovisk KDI či dohôd s mestskými časťami.

Až v rokoch 2026-2029 by prišla na rad časť Lúk a zvyšok Petržalky, ktorá je jednou zónou PE1, s výnimkou PE0 sú ulice Klokočova, Kočánkova, Krasovského, Pri seči, Viedenská cesta v úseku Einsteinova – Starý most. Tam bude tarifné pásmo B, kde sa za 60 minút parkovania platí 1,50 eura. (Celé PE1 je tarifné

pásmo C, 1 euro/hod, pozn. red.) To sa však môže zmeniť, mesto nevyklučuje zvýšenie úhrady za parkovanie. To bude predmetom úpravy budúcej novelizácie VZN.

Aktuálne schválené VZN umožní úhrady za parkovacie lístky prostredníctvom SMS, a to s účinnosťou od 11. januára 2024. Bude však drahšie, v tarifnom pásme C – 1,20 eura/hod., v B – 1,80 eura/hod. Rovnako až od januára je v pláne zavedenie novej parkovacej karty pre vozidlá registrovaných poskytovateľov sociálnej starostlivosti s 90 % zľavou z tarify parkovacieho lístka. Už od 1. júla 2023 bude upravená maximálna

dĺžka vozidla na rezidentskej parkovacej karte na 5,4 metra. Motocykle či skútre môžu parkovať v zónach zdarma na všetkých parkovacích miestach. K jednej karte bude môcť byť priradených viac vozidiel, ale vždy je aktívne len jedno vozidlo a ostatné sú v tom prípade neaktívne a nemajú oprávnenie parkovania v zóne. Jeden žiadateľ bude môcť získať maximálne 3 rezidentské parkovacie karty (doteraz 1) k vozidlám, ku ktorým má vzťah. Rezidentskú kartu bude môcť získať aj obyvateľ domu seniorov. Pre vzťah k motorovému vozidlu bude akceptovaný aj nájomný vzťah – vrátane operatívneho

▲ **Kým Lúky prídu v PAAS na rad až v nasledujúcich rokoch, samospráva v rámci Petržalského parkovacieho systému už zazonovala časť Lúk 6, konkrétne Starhradskú a Tematínsku. Ešte pár dní budú vodičov len upozorňovať na priestupky.**

lízingu. Mesto navyšuje počet hodín na návštevníckej parkovacej karte zo 150 na 200 hodín ročne v prípade domácností bez áut. Z 500 na 750

hodín ročne to bude v prípade ŽŤP žiadateľa. Upravujú sa ceny abonentných parkovacích kariet. (ac, pn) **foto: Matúš Husár**

MINCE VÝKUP
0902 168 083
www.HORINKA.sk

ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE
ZUBNÁ POHOTOVOSŤ
oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h
OŠETRÍME KAŽDÉHO, KTO NÁM ZAVOLÁ
0905662407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Prijmy MČ Petržalka z mestskej regulácie PAAS na Dvoroch 4

Petržalská samospráva pripravila pre Bratislavské noviny prehľadnú informáciu o financiách, ktoré doposiaľ získala zo poplatnenej zóny PAAS na Dvoroch IV.

ROK 2022 - I. polrok

Za rezidentské parkovacie karty

(50 % z celkovej sumy): 91 496,17 eur

Za parkovacie lístky (15 % z celkovej sumy): 7 151,69 eur

Spolu: 98 647,86 eur

ROK 2022 - II. polrok

Za rezidentské parkovacie karty

(50 % z celkovej sumy): 8 917,63 eur

Za parkovacie lístky (15 % z celkovej sumy): 8 668,47 eur

Spolu: 17 586,10 eur

Výnosy mestskej časti za obdobie roka 2022: 116 233,96 eur

ROK 2023 - I. kvartál

Za rezidentské karty (50 % z celkovej sumy): 34 875,33 eur

Za parkovacie lístky (15 % z celkovej sumy): 6 554,31 eur

Výnosy mestskej časti za 1Q roka 2023: 41 429,64 eur

„Hlavné mesto do finančného rozdelenia podľa platného VZN neráta výnosy z bonusových kariet, príjem z ktorých si necháva vo výške 100 % (jedna karta stojí 10 eur), ani výnosy z pokút, príjem z ktorých si necháva vo výške 100 % (v priemere asi 52 eur za pokutu) a dokonca ani príjem z pokút, ktoré získa na základe podnikov na miestach, kde funguje petržalský parkovací systém v gescii MČ,“ skonštatovala hovorkyňa Petržalky Mária Halašková. (Za minulý rok bolo v celej Bratislave uhradených 11 471 rozkazov o uložení pokuty vo výške 621 114 eur, za prvé tri mesiace tohto roka 7 105 rozkazov vo výške 394 160 eur. Zdroj: MsP)

Na čo samospráva využila výnosy

„Finančné prostriedky ako príjem z regulácie parkovania využíva mestská časť primárne na budovanie a údržbu dopravnej infraštruktúry na území Petržalky. Ide predovšetkým o investície do budovania a rekonštrukcie komunikácií v správe mestskej časti, ich debarierizácie ako aj pravidelnej údržby a čistenia, ktorú aj na Dvoroch 4, kde funguje PAAS, vykonáva MČ ako správca komunikácií,“ uviedla hovorkyňa. Konkrétne projekty financované z výnosov však špecifikovať nevie, keďže výnosy tvoria spoločný balík s financiami z rozpočtu.

V roku 2023 plánuje tieto rekonštrukcie:

- areál ZŠ Černyševského + okolie - oprava chodníkov plošná aj lokálna
- **debarierizačné opatrenia:** Černyševského, Farského a Vavilovova ul.
- Medvedovej 19 – chodník
- Belinského – chodník
- Budatínska 41-59, vnútroblok – chodník
- Lietavská 9-15
- Vyšehradská 1-15 - chodník
- Budatínska ZŠ - Znievska 26 – chodník + jednoduchá debarierizácia
- ZŠ Černyševského - chodník
- ZŠ Pankúchova - chodník
- ZŠ+MŠ Tupolevova – chodník
- ZŠ+MŠ Turnianska 10 – chodník

Cyklostojan pri dome?

Samospráva osádza cyklostojany vlastnej výroby. Môžete o ne požiadať.

Za uplynulý rok sa za mestnancom z údržby miestneho úradu podarilo vyrobiť viac než 100 nových stojanov za necelých 40 eur za kus, pričom v uliciach sídliska našlo svoj domov vyše 70 z nich. Tie ďalšie môžu zase naplno využívať návštevníci i žiaci vybraných materských a základných škôl v správe mestskej časti, ale aj študenti Gymnázia na Pankúchovej ulici.

Aj vy máte možnosť získať cyklostojan v blízkosti vášho domova. Samospráva informuje, že na portál podnety.petrzalka.sk, v kategórii Cyklostojany treba napísať tipy na verejné lokality, kde podľa vás chýbajú. „Návrhy s kolegami odborníkmi vyhodnotíme a následne ďalšie desiatky kusov osadíme podľa vašich priani.“ Čas máte do konca júna. (pn)

foto: MČ Petržalka

JARNÉ ZĽAVY IDÚ K VÁM

12 000 vozidiel na jednom mieste

Zľavy až do **3 000 €**

4,7

Najlepšie hodnotený predajca
jazdených vozidiel na Google

Najširšia ponuka
financovania

Najviac pobočiek
v celej SR

Akcia „Jarné zľavy idú k vám“ každý zákazník, ktorý si kúpi motorové vozidlo v hodnote vyššej ako 2 500€ s rokom výroby od roku 2001 môže získať jeden z benefitov: povinné zmluvné poistenie, alebo zľavy až do 3 000€ alebo akontáciu od 0% (viac info na Akcia „0% akontácia“). Akcia sa vzťahuje na motorové vozidlo, uvedené na webovej stránke www.aaaauto.sk/zlava. Spoločnosť AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. vykonáva finančné sprostredkovanie pre viacerých obchodných partnerov. Finančné inštitúcie, s ktorými má uzavreté nevýhradné zmluvy o spolupráci: VUB a.s., Home Credit Slovakia, a.s., COFIDIS SA, pobočka zahraničnej banky, ESSOX FINANCE, s.r.o., Generali Poistovní, pobočka poisťovne z iného členského štátu, Wüstenrot poisťovní, a.s., KOOPERATIVA poisťovní, a.s., Vienna Insurance Group, Fortegra Europe Insurance Company Ltd, Ahoj, a.s., AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. je samostatný finančný agent vykonávajúci finančné sprostredkovanie v sektore poistenia alebo zaistenia a sektore poskytovania úverov, úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov zapísaný v registri pod číslom 203771 vedenom Národnou bankou Slovenska. Akciu je možné využiť na akékoľvek pobočke spoločnosti AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. na území Slovenskej republiky. Akcia nie je možné kombinovať s inými prebiehajúcimi akciami a zľavami a nie je možné ju nárokovat späť. Akcia platí od 08.03.2023 až do odvolania.

AAA AUTO

0800 100 100 | aaaauto.sk

Pri hrádzi sa objavila prvá prekážka Spartanského areálu

Za myšlienkou Spartanského areálu na hrádzi stoja dve nadšené rodiny. Po piatich rokoch vybavovania povolení sa im minulý mesiac podarilo osadiť prvú prekážku. Do dvoch mesiacov by malo pribudnúť ďalších päť. Dokopy by ich na trojkilometrovom úseku malo byť dvadsať.

Sedíme s Petržalčanom Branislavom Kleinertom v útulnom 'fialovom' Bufete pri Vzdúvadle. Mnoho ľudí neďaleko odparkuje svoje auto a vyrazí do Rusoviec alebo Čunova. Miesto pre ďalšie športové využitie je to ideálne. Prvá prekážka budúceho areálu je na dohľad. Nevyzerá ako klasická „spartanská“. Branislav Kleinert mi vysvetľuje, že areál chceli otvoriť pilotnou prekážkou, ktorá bude multifunkčnejšia a záujemca sa na nej môže rozvíjať. Preto je streetworkoutová. Nasledovať budú lezecké steny, la-

nová preliezka, bradlá, šikmá dvojrebrina či lomená kladina, ktoré spoločne vytvoria bezplatný tréningový spartanský areál pre každého, kto bude mať záujem. Tréningový preto, že na rozdiel od klasického spartanského preteku tu bude chýbať blato alebo vodné prekážky. Trojkilometrovú bežeckú dráhu, ktorú v polovici pretína Lužný most, však budú pre komfort športovcov pravidelne kosiť. Zdatnejší si tak budú môcť urobiť 6-kilometrový okruh, na ktorom budú prekážky umiestnené na striedačku zhruba vo vzdia-

lenosti 70 až 90 metrov.

Hádam ich dotácie neobídu

Branislav Kleinert je niekoľkonásobný majster Slovenska v bikrose, jeho otec bol strojným pretekárom. Trojkilometrovú dráhu, ktorú v polovici pretína Lužný most, však budú pre komfort športovcov pravidelne kosiť. Zdatnejší si tak budú môcť urobiť 6-kilometrový okruh, na ktorom budú prekážky umiestnené na striedačku zhruba vo vzdia-

◀ Areál otvára pilotná prekážka, ktorá je multifunkčnejšia a záujemca sa na nej môže rozvíjať. Preto je streetworkoutová.

130-tisíc eur, prvá prekážka náš vyšla na 5-tisíc, nie je to lacná záležitosť,“ konštatuje Branislav Kleinert s tým, že zatiaľ do projektu investovali najmä vlastné financie. Usilujú sa preto o dotácie z rôznych výziev mesta, kraja, mestských častí či súkromných spoločností. Veria, že verejný, voľne dostupný areál, ktorý bude v prospech veľkej komunity športovcov na dlhé roky, u nich nájde odozvu. „Zatiaľ nám prispela petržalská samospráva sumou dvetisíc eur, Karlova Ves sumou päťsto eur, BSK nám poskytl dotáciu vo výške tritisíc eur a v procese je tritisíc eur od SPF“

spartanský areál, nadchlo ma to,“ hovorí a prezrádza, že celá rodina Černých, manželka Andrea aj syn Šimon sa pravidelne zúčastňujú na pretekoch Spartan Race.

Dva nadšené manželské páry teda v roku 2018 založili OZ Na hrádzi. Vtedy netušili, koľko administratívy ich čaká. Päť rokov trvalo, kým sa dopracovali k zmluve s majiteľom pozemku – Vodohospodárskou výstavbou - a vybavili desiatky povolení. Dnes, po osadení prvej prekážky, stoja pred ďalšou výzvou. „Celý projekt bude stáť zhruba

hovorí Branislav Kleinert.

Tento areál je prvý svojho druhu na Slovensku. Keby mal v dotáčnych schémach úspech, nadšenci z OZ Na hrádzi by boli schopní osadiť tento rok aj všetky prekážky. Vyberali ich s aktívnymi Spartanmi, sú kvalitné, aby odolali aj vandalom a vydržali roky.

Veríme, že úsilie ľudí, ktorí venujú vlastný čas, energiu a financie, aby vytvorili verejný športový areál, bude docenené. Vo finále aj ľuďmi, ktorí si Spartan areál obľúbia. (in)

foto: Archív B. K., www.spartanbratislava.sk

▲ Predbežný plán polovice areálu.

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petrzalskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petrzalske.noviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

K tomuto stavu prispeli aj prejazdy áut

Kamene, ktoré majú za medziť prístupu áut na terasu, mnohých nahnevali. Až tak, že kamene sú už poposúvané. Prevádzky na terase majú nový problém. Ale dobre, zásobovanie sa dá nejak vyriešiť, ale čo hasiči a sanitky? Je to jediný prístup na terasu. Keby sa týmto aktom aspoň

rozprúdila diskusia o stave terasy. Nutne potrebuje rekonštrukciu. Keď príde, skladové priestory máme kompletne vytopené, ale Bytové družstvo, ktoré nám priestory prenajímajú, nám zľaviť z nájomného odmieta, naopak, v januári nám ho ešte zvýšili, ale do terasy neinvestuje nič,

vraj mu nepatrí. Pomohla by rekonštrukcia terasy a potom zamedzte prístup autám.

Čitateľka

(pozn .red. Dávid Pavlík z referátu komunikácie mestskej časti nám zaslal vyjadrenie starostu Jána Hřčku: „V lokalite Rovniakova sme

osadením skál reagovali na podnety a pravidelné sťažnosti na prejazdovanie terasy motorovými vozidlami. Skaly sú v danom prípade len dočasným riešením. Tým trvalým bude osadenie zábran typu Jersey, ide o typ betónových zábran. Terasa bude rekonštruovaná, čo sa týka prejazdu vozidiel, trvalo uzavretá. Aj samotné statické posúdenie terasy hovorí o tom, že nie je vhodná na prejazdovanie vozidlami, možno s výnimkou technických služieb. Kamene na prvý pohľad nevyzerajú pekne a esteticky, ale ide o dočasnú riešenie. Museli sme, aspoň provizórne, rýchlo reagovať na množiacu sa podnety.“

Nechodíte vám Petržalské noviny? Kontaktujte nás: t. č. 02 3268 8830, email: redakcia@banoviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY

9. 6. 2023 • vychádzajú 29 rokov • číslo 6
ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

9. 6. 2023 • vychádzajú 29 rokov • číslo 6
ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

MAFRAPRINT Olomouc • DISTRIBÚCIA: Red Post, s. r. o.

PR reklama je graficky vyznačená. Neobjednané príspevky nevraciam a nehonorujeme.

A.F. Steadman: Skandar a prvý jazdec

Skandar Smith už nemusí snívať, dosiahol to, po čom odnepamätí túžil: Jazdí na jednorozčváci a učí sa používať magiu donedávna zakázaného elementu. Prvý ročník nebol pre nováčikov najľahší, no nikto nepočítal s tým, že v tom druhom sa na Ostrove objaví nová hrozba. Nesmrteľné divoké jednorozčvace niekto brutálne zabija, tajomné proroctvo varuje pred strašným nebezpečenstvom a Ostrov začnú pustošiť živý, ktoré ho predtým formovali...

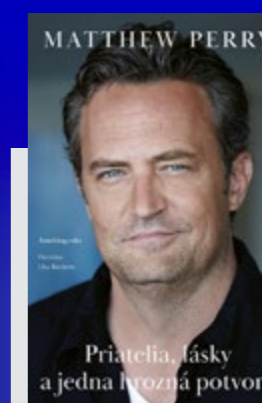
Colleen Hooverová: Začína sa to nami

Lily a jej bývalý manžel Ryle sa práve dohodli na starostlivosti o dcéru Emerson, keď Lily na ulici nečakane natrafí na svoju prvú lásku Atlasa, ktorého nevidela takmer dva roky. Raduje sa, že aspoň raz im čas praje, a tak neváha a prijme Atlasovo pozvanie na rande. Neteší sa však dlho. Uvedomi si, že hoci s Rylom už nie sú manželia, ešte vždy má miesto v jej živote.

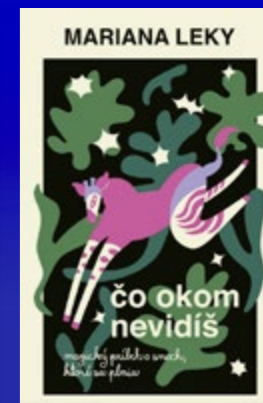
Linnea May: Vášnivé srdcia

Hovorí o mne, že som diabol a mám z pekla šťastie na podnikanie. Vypracoval som sa od nuly a získal bohatstvo aj moc. V dvadsiatich deviatich rokoch vediem úspešné impérium, ale to mi nestačí. Spokojný budem až vtedy, keď sa dostanem do politiky. Má to len malý háčik - moja povest nie je práve čistá ako falia. Potrebujem niekoho, ako je Ann Porterová. Je bystrá a rafinovaná a jej srdce je rovnako vášnivé ako moje.

Matthew Perry: Priatelja, lásky a jedna hrozná potvora

„Ahojte, volám sa Matthew, ale asi ma poznáte pod iným menom. Priatelja ma oslovujú Matty. A už som mal byť mŕtvy.“ Týmto slovom sa začína strhujúci príbeh uznávaného herca Matthew Perryho. Jeho cesta viedla od detských snov o sláve cez závislosť až k vyličeniu, ktoré podnietil strach zo smrti. Matthewovi sa stali nemocnice a liečebne dočasným domovom.

Mariana Leky: Čo okom nevidíš

Magický príbeh o snoch, ktoré sa plnia. Vo Westerwalde vládne magická atmosféra. Žije tam stará žena Selma, ktorá dokáže predpovedať smrť. Zakaždým, keď sa jej v sne zjaví africká antilopa okapia, niekto v dedine zomrie. Nie je však isté, kto to bude, a tak sú obyvatelia Westerwaldu ustavične v strehu.

11. 5. Št: 19:00
HALINA PAWLOWSKÁ
Halina Pawłowska
Banánová veľryba
Hudobný hosť: Michal Cervenkica

13. 5. So: 19:00
Sklenený zvěřinec
Simona Stalová, Jaromír Nosek / Fika Čič
Andreo Daňová / Kamka Trnková, Adam Veselý / Petr Kubi / Zdenka Příhoda

15. 5. Po: 19:00
Milenc
Učinkujú: K. Haydu, M. Galis Partová / Natália Puklušová, D. Županová, M. Mňahončák
Režie: Soňa Ferencová

26. 5. Pi: 19:00
FRIDA
MALOVIAT A MILOVIAT
Katarína Ivančiková, Tomáš Palonder, Marcel Ochranek, Jakub Ružička, Mírka Partlová, Natália Puklušová

2. 6. Pi: 19:00
Pardon, pane premiére
co takhle ke zpovědi...
Peter Názorný, Jaromír Nosek / Jakub Štěpán / Martin Zahálka Jr. / Miroslav Mládek / Katerina Sedláčková-Pechová a ďalší...

13. 6. Ut: 19:00
SILOVNÉ POŽIŇKY
Peter Kežli / Marcel Ochranek, Karin Ošarová / Zuzana Moravcová, Marek Májek / Přemysl Boudník, Jana Václavová / Lucie Vráblová, Dušan Szabó, Erik Petovský / Juraj Hečka

14. 6. Št: 19:00
Sylvia
Učinkujú: Natália Puklušová, Vlado Černý, Anna Šikáková, Marián Labuda, Tomáš Mreňaj
Režie: Soňa Ferencová

19. 6. Po: 19:00
POZVÁNKA
Hrázná komédia v trojke
Jozefína, Barabara, Miroslav, Miroslav, Miroslav

Wüstenrot Teatros Bratislavské Hudobné Divadlo
Teatro Wüstenrot DK Ružinov, Ružnovská 28, 820 09, Bratislava
www.gedur.sk, gedur@gedur.sk, +421 905 668 070
Predpredaj vstupeniek Ticketportal
Generálny partner divadla wüstenrot WÜSTENROT A U V ZLOM

Pred 150 rokmi bol v obci Engerau založený dobrovoľný hasičský zbor

Po rakúsko-uhorskom vyrovnaní v roku 1867, no najmä po zrušení cechov v Uhorsku v roku 1872, začali v Uhorsku hromadne vznikáť dobrovoľné hasičské zbory financované z obecných prostriedkov. Výnimkou nebola ani obec Engerau.

Správu o tom, že tu vzniká dobrovoľný hasičský zbor priniesli noviny Preßburger Zeitung 16. júla 1873. Obec s približne 700 obyvateľmi tak predbehla mnohé väčšie obce a mestá. Záujem vstúpiť do zboru prejavilo 30 zväčša mladých mužov. O pomoc pri jeho konštituovaní a o výcvik dobrovoľných hasičov obec požiadala poručníka prešporského dobrovoľného hasičského zboru J. Voita.

Prvý ostrý zásah

Dňa 7. septembra 1873 sa v obci Engerau konala hasičská slávnosť. Novozaložený dobrovoľný hasičský zbor, ktorý už tvorilo 32 mužov, mal prvú príležitosť ukázať, čo sa za krátky čas naučil. Laziči, ktorých úlohou bolo

šplhanie, vyliezli na strechu domu a pompieri predviedli rýchlu obsluhu hasičskej striekačky, ktorá však už nevyhovovala dobovým nárokom. Schopnosti zboru boli hodnotené pozitívne, čo slúžilo ku cti jeho inštruktorovi J. Voitovi a veliteľovi M. Frauenriederovi. Veliteľ prešporského dobrovoľného hasičského zboru F. Martinengo zablahoželel predstavenstvu obce Engerau k vzniku dobrovoľného hasičského zboru. Vyzdvihol tiež význam dobrovoľného hasičstva a poprial všetko dobré predsedovi zboru F. Flekatschovi. Obec, ktorá vtedy vlastnila dve hasičské striekačky a voz na vodu, odovzdala zboru novopostavený dom na účely uskladnenia hasičského náčinia. Dňa

▲ Fotografia pri príležitosti slávnostného posvätenia novej zástavy dobrovoľného hasičského zboru v Petržalke v roku 1931.

14. septembra 1873 sa v obci uskutočnil cvičný pochod dobrovoľných hasičov.

Prvý ostrý zásah dobrovoľný hasičský zbor v obci Engerau absolvoval 28. februára 1874. Z neopatrnosti istého sedliaka, ktorý fajčil pri rezaní slamy, začali v lokalite Lerchenfeld (Škovránčie pole) horieť šopa a dom. Vďaka rýchlemu zásahu zboru sa oheň nerozšíril na susedné domy pokryté trstinou a neprenikol ani dovnútra horiaceho domu. Keď sem dorazili prešporskí hasiči, ktorí sa museli preplaviť cez Dunaj,

pretože vtedajší lodkový most Karolíny Augusty v zime rozoberali kvôli ladochodu, požiar bol už pod kontrolou. Dobová tlač vyzdvihla J. Vavrecsku, ktorý sa vyznamenal pri obsluhu hasičskej striekačky.

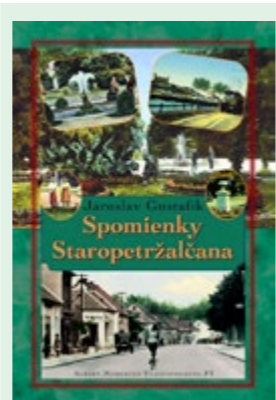
Na striekačku prispel aj gróf Pálffy

Dňa 28. júna 1874 sa konala oslava prvého výročia založenia zboru, ktorý v tom čase pozostával zo 64 mužov. Jeho členovia ráno pred kaviarňou Au Café slávnostne privítali zástupcov hasičských zborov z Prešporka, Pezinka, Trnavy a Rábu. Nasledoval cvičný pochod okolo Auparku zakončený raňajkami v hostinci Augasthaus. O štvrtej hodine popoludní sa v záhrade F. Flekatscha začala oslava, ktorú sprevádzala hudba, humoristické predstavenia a lotéria. Jej zlatým klincom bol príchod hlavného župana Prešporskej stolice grófa J. Pálffyho, protektora dobrovoľného hasičského zboru v obci Engerau. Nasledovala prehliadka novej dvojprúdovej striekačky zboru, ktorej polovicu ceny zaplatil gróf J. Pálffy.

Významná udalosť pre dobrovoľných hasičov v Petržalke sa odohrala 19. júla 1931, keď došlo k slávnostnému posväteniu novej zástavy zboru. Zhotovená bola z bro-

kátu, na jednej strane bol znázornený patrón hasičov sv. Florián, na druhej strane bol nápis „Freiwillige Feuerwehr Engerau“. Jej drevená žrd bola zakončená symbolickým plameňom. Zástava bola posvätená v petržalskom kostole priorom františkánskeho rádu, ktorý v slovenčine a maďarčine vyzdvihol význam zboru. V nemčine ju posvätil aj evanjelický duchovný. Predseda zboru A. Harsch sa zmienil o histórii zboru, pričom spomenul dvoch jeho ešte žijúcich zakladajúcich členov – bývalého richtára K. Hollósyho a murárskeho majstra J. Profendienera. Slávnosť bola zakončená ľudovou zábavou.

Mgr. Matej Čapo, PhD

Fotografia je z knihy Jaroslav Gustafik Spomienky Staropetržalčana. Kniha vyšla vo vydavateľstve Marenčin PT.

Mladší petržalský klub, ktorý v septembri oslávi päť rokov, je vďačný, že získal lepšie priestory na tréningy. Donedávna trénovali v školskej telocvični. Hala Prokofievova, hoci nutne potrebuje rekonštrukciu, keďže niektoré jej časti pamätajú ešte socializmus, je pre nich výhra. Koncom roka 2022 v nej mestská časť vymenila osvetlenia vo veľkej a malej telocvični, tento rok chystá výmenu skriniek a lavičiek. Navyše sa snaží získať dotáciu z fondu na podporu športu. Opravila by za ňu strechu, vymenila okná aj palubovku.

„Sme tu od októbra minulého roka. Objednali sme žienku, vymalovali a tešíme sa z toho, že trénovať môžeme od pondelka do soboty, od siedmej ráno do deviatej večer,“ hovorí Rodion Kertanti o ponuke na prenájom menšej telocvične, ktorú dostali od mestskej časti. S tou klub BARS už tri roky rokuje o možnosti postaviť na niektorom zo školských dvorov v Petržalke halu pre úpolové športy. Projekt majú hotový, financovanie zabezpečené. „Lenže rokovania prerušila pandémia. Starosta však myšlienku nezavrhol, len od nás chce trpezlivosť.“ Pýtam sa, či pre nich nebude riešením budúca športová hala na Pankúchovej, ktorú sa chystá postaviť mestská časť. „Uvidíme. My totiž potrebujeme žienky osadené napevno. Nemožno na nich skákať ani

Zápasníci sú vďační aj za starú športovú halu

„Takto rastú budúci šampióni,“ hovorí mi predseda zápasníckeho klubu BARS Bratislava Rodion Kertanti. V športovej hale na Prokofievovej sledujem tréning a som prekvapená, koľko spoločného má zápasenie s gymnastikou.

behať v topánkach,“ vysvetľuje bývalý slovenský reprezentant a vicemajster Európy v zápase-ní vo voľnom štýle.

Do haly na Prokofievovej však Petržalské noviny nepozval preto, aby hovoril o zúfalých podmienkach pre tréningy športových klubov v Petržalke. Napriek tomu, že ich klub má sotva päť rokov, vrátane dvojročnej vynútenej covidovej prestávky, na tohtoročných majstrovstvách Slovenska bodoval.

Majstri

Shamil Alikinichev sa stal majstrom Slovenska aj v ka-

▲ Nové zápasnícke nádeje s trénerom Milanom Machom. Druhá zľava Tamara Sedláková, vpravo Čermen Kertanti.

tegórii do 13, aj v kategórii do 15 rokov. Ali Alikinichev majstrom Slovenska juniorov do 20 rokov, Ermak Kardanov získal bronz na tohtoročných majstrovstvách Európy.

„Tamara Sedláková sa stala majsterkou Slovenska v kategórii 13-ročných,“ hovorí Rodion Kertanti o Petržalčanke, ktorá vyskúšala viacero športov, ale zápasenie jej nadchlo. „Začínala u nás ako úplná začiatovníčka. Veľmi chcela. Nevynechala jediný tréning,“ tvrdí. Tamara trénuje s chlapcami, rovnako ako 10-ročná Nina Augustínová. „Je zo zápasníckej rodiny,“ vysvetľuje jej mama a tvrdí, že Nina zápasením doslova

žije. Venuje sa mu dva roky a na budúci rok ju čakajú prvé majstrovstvá Slovenska. Šanca na dobré umiestnenie má veľké, čo ukazujú víťazstvá na prípravných turnajoch. Rovnako veľké očakávania vkladajú tréneri do 10-ročného Čermena Kertantiho. „Ten poráža na turnajoch aj o dva, tri roky starších chlapcov,“ hovorí tréner Milan Macho, hrdý Petržalčan, ktorého zverenci počas jeho 47-ročnej trénerskej praxe získali 135 majstrovských titulov!

Silnejší schudne, chudý spevnie

Zápasnícky tréning najmenších je hravý. Zaujme

◀ Súťažná zápasnícka žienka má rozmery 12x12 metrov. Na Prokofievovej vytvorili „dva menšie kruhy“. „Ideálny tréning by bol spojiť skúsenejších s menej skúsenými, bohužiaľ, na to nemáme dost priestoru,“ hovorí Rodion Kertanti.

ma, že ako jednu z prvých zručností, sa deti učia padať. Vedľa sediaci otecko 5-ročného syna mi hovorí, že syn začal ako 3,5-ročný s gymnastikou. „Zápasenie však ponúka všestranný pohybový rozvoj a dobrý športový základ, deti sa naučia padať aj brániť, získajú sebedôveru,“ hovorí. Napokon, sám má blízko k bojovým umeniam, venuje sa brazílskemu džiu-džicu. „Na to je syn ešte malý,“ usmeje sa. „Ale doma už spolu niekedy zápasíme.“

Keď sa trénera Milana Macha pýtam, akí chlapci a dievčatá sa hodia na zápasenie, skonštatuje, že viac ako telesná konštrukcia je dôležité srdce zápasníka. Aj preto klub Bars deti neselektuje. „Silnejší tréningom schudne, chudý spevnie,“ hovorí a dodáva, že zápasenie všestranne rozvíja telo. „Musíte byť rýchly ako šprintér, výbušný ako gymnasta, so silou vzpieráča a s vytrvalosťou maratónca.“

Chcete sa pridať? Dievčatá a chlapci sú vítaní na tréningoch v ŠH Prokofievova v utorok a vo štvrtok – 5-9-roční od 17h do 18h, 10-14-roční od 15.30h do 17h. (in)

foto: in, archív BARS

NAŠE SLUŽBY

- Kompletná servisná prehliadka vozidla
 - Kontrola vozidla pred kúpou
 - Príprava a vykonanie STK a emisnej kontroly
- Výmena motorových olejov
 - Pneuservis
 - Test tlmičov a bŕzd
 - Výmena brzdovej a chladiacej kvapaliny
- Výmena olejov manuálnych prevodoviek
- Nastavenie geometrie vozidla
 - Údržba autoklimatizácie
- Diagnostika elektroniky vozidla
- Predaj a výmena akumulátorov
- Mechanické opravy: rozvody, spojky, brzdy,...
- Odborná montáž ťažných zariadení
 - Klampiarske a lakovnicke práce
 - AUTOSKLO – opravy a výmeny

FÉROVÝ AUTOSERVIS

Panónska cesta 24
85104 Bratislava
Telefón: +421 917 459 966
+421 905 245 000

EUROREPAR
CAR SERVICE

SERVIS A OPRAVY VŠETKÝCH ZNACIEK

ČISTENIE HROBOV DOSEKÁVANIE PÍSMO

Ing. Miroslav Greisiger

0940 653 651
0919 205 521
www.greisiger.sk

Ceny platia pri objednaní do 30.6.2023

ŽULOVÉ POMNÍKY už od 600€ vrátane nápisu!*
ŽULOVÉ KRYCIE DOSKY už od 600€ * *cena závisí od zvoleného materiálu (farby žuly)

Doprava a odvoz starého materiálu ZDARMA!!
 Renovácie hrobov, vazy a svietniky, tabuľky s menami i fotografie, obkladanie hrobov, krycie dosky

Na všetkých prácach sa dohodneme priamo na cintoríne a nájdeme spolu najlepšie riešenie. Obhliadka a doprava je zdarma!! Od roku 2014 sme obslúžili viac ako 12 000 spokojných zákazníkov. Zavolajte a staňte sa ďalším z nich!

